

KRIJTLIJNEN VOOR EEN LEEFBARE SAMENLEVING

welzijnszorg vzw
samen tegen armoede

LITURGIEMAP 2021

COLOFON

Redactie
Kris Buckinx
Tony De Jans
Jan Denil
Evi Freson
Hadewijch Van Hove

Nalezen
Helen Blow
Koen Trappeniers

Met dank aan
Rik Beckers
Kusum Mertens

Grafische vormgeving
Gevaert Graphics

Druk
Gevaert Printing

Foto's
Layla Aerts

Verantwoordelijke uitgever
Koen Trappeniers, Welzijnszorg vzw, Huidevettersstraat 165,
1000 Brussel

Wettelijk depot: D/2020/9620/5

Artikelcode: WZZ-2021-3001

Prijs
Deze map is digitaal gratis beschikbaar, een gedrukt exemplaar kost € 5,00. Downloaden of bestellen op www.welzijnszorg.be

God,

Gij tekent voor ons een nieuwe wereld
van solidariteit en vrede uit,
Gij tekent voor ons de krijtlijnen
van uw grote plan voor mens en wereld,
en Gij nodigt ons uit om daaraan te werken.

Laat dan niet toe dat wij blijven vastzitten
in ons eigen wereldje van zelfgenoegzaamheid.
Open onze ogen en laat ons zien
hoe we met alle mensen samen
uw plan handen en voeten kunnen geven.

Open ons hart en laat ons voelen
dat Gij voor ons hoop en toekomst zijt
en dat we samen met U
die nieuwe wereld kunnen bereiken.

Amen

Juni 2021

Beste geëngageerde gelovige,
Beste voorganger,

Voor het tweede jaar op rij presenteren we je een liturgiemap waarbij wij als redactieploeg niet samen rond de tafel konden zitten. We hebben het gemist, misschien nog meer dan vorig jaar. Het blijft ook nog een beetje koffiedik kijken hoe we over enkele maanden de campagne op gang zullen (kunnen) trekken en **onder welke omstandigheden** jullie er mee aan de slag mogen gaan. Er zijn hoopvolle vooruitzichten, maar we hebben ons alvast zo goed mogelijk voorbereid op onvoorziene omstandigheden. Mochten er in de campagnetijd **aanpassingen of alternatieven** nodig zijn, kijk dan zeker op onze site. We zijn er (weer) klaar voor!

Advent en Welzijnszorg zijn in veel parochies en gemeenschappen sterk met elkaar verbonden. De raadgeving van Johannes uit de lezingen moet ons aan het denken zetten. Staan we toe dat mensen de deur wordt gewezen en dat hen een goed dak boven het hoofd ontzegd wordt? Laat het ons onverschillig? Kan het in dat geval wel Kerstmis worden? Kan God mens worden in deze omstandigheid? **Solidariteit en engagement zijn de handen en voeten van God in onze wereld.**

In de voorgestelde vieringen nemen we je graag mee door de vier weken van de advent. We ontdekken gaandeweg hoe de campagne van Welzijnszorg een mogelijk antwoord biedt op de vraag die luid klinkt doorheen de lezingen. Samen met jullie bereiden we ons voor op Kerstmis en trekken we **krijtlijnen voor een leefbare samenleving**. In het Rijk Gods is goed leven immers geen gunst, maar een vanzelfsprekend recht voor alle mensen.

We wensen jou en je geloofsgemeenschap een warme adventtijd toe.

Kris, Jan, Tony, Evi en Hadewijch
De redactieploeg

INHOUD

4 Algemene informatie voor alle vieringen
6 Campagnetekst
8 1e zondag: God zoekt een plek waar Hij kan wonen.
14 2e zondag: De weg naar vrede leidt langs gerechtigheid.
20 3e zondag: Opkomen voor de ander vanuit onze vreugde.
26 4e zondag: Gods droom leven.
34 Bezinnen of vieren met kinderen: Hand in hand zonder drempels.
43 Bijlagen
50 Praktische info

Algemene informatie voor alle vieringen

Thema:
Krijtlijnen voor een leefbare samenleving

In deze vieringen van de C-cyclus worden we uitgenodigd om ons klaar te maken voor Gods nieuwe wereld. Die wereld waar we ons op voorbereiden, zal niet om het even wat zijn. God heeft een duidelijk plan, met grote ambities, hoop en dromen, maar ook met duidelijke grenzen. In het Rijk Gods is er geen plaats voor onrechtvaardigheid, egoïsme of haat. De krijtlijnen die we in de vieringen aanbieden zijn het plan…
Maar geen goddelijk plan zonder mensen om het waar te maken. Laat de krijtlijnen ook wegwijzers zijn die we kunnen volgen op weg naar Kerstmis.

De eerste week klinkt de oproep om waakzaam te zijn. God kan pas geboren worden in een wereld waar mensen sleutelen aan gerechtigheid. Laat ons dus niet onverschillig blijven, maar onze ogen en oren openen voor Gods droom en belofte.
De tweede week zoeken we de weg naar echte vrede en ontdekken dat die leidt langs gerechtigheid. Pas wanneer we ons niet langer verstoppen achter heuvels van excuses en de bochten uit ons spreken halen, zal elk mens tot recht kunnen komen.
De derde zondag, Welzijnszorgzondag, is ook vreugdezondag. Na de oproep van de eerste twee weken, volgt nu de beloning: de zorg voor het welzijn van de ander zal ons vreugde geven.
Ook de vierde week blijven we werken aan de droom van God. Ook al twijfelen we soms, zelfs de kleinsten worden geroepen en we mogen geloven in de kracht die Hij ons geeft.

Wanneer we in de advent deze krijtlijnen volgen, komen we zeker terecht bij het Licht van Kerstmis.

Thema's van de vieringen

- Week en viering 1: God zoekt een plek waar Hij kan wonen.
- Week en viering 2: De weg naar vrede leidt langs gerechtigheid.
- Week en viering 3: Opkomen voor de ander vanuit onze vreugde.
- Week en viering 4: Gods droom leven.
- Kinderviering: Hand in hand zonder drempels.

De adventskrans

De adventskrans is het symbool bij uitstek om de voorbereiding op Kerstmis vorm te geven. Vier weken lang maken we ons klaar zodat Jezus ook in ons eigen leven geboren mag worden. We laten Jezus toe als hét Licht in ons leven, Gods licht voor alle mensen, vooral voor wie het moeilijk heeft.

TIP: gebruik de kaarsen van Welzijnszorg.
Al te vaak is goed wonen een gunst en geen recht. Dat is onleefbaar.
We steken een kaars aan als teken van protest en van verbondenheid.
We maken licht met de wens en hoop dat iedereen goed mag wonen.

De krijtlijnen

We willen dat de krijtlijnen niet stoppen bij de kerkdeur, maar dat ze doorlopen tot bij de mensen thuis. Een **meegeefblaadje** is een handige manier om de inhoud van de vieringen een beetje langer te laten hangen. Achteraan in de map (bijlage 1) vind je een ontwerp in zwart/wit. Op de website (www.welzijnszorg.be/webshop) kan je ook een kleurenversie downloaden.

We maakten ook een setje met **vier thema-affiches** voor de vier adventszondagen. Op een eenvoudige en stijlvolle manier maak je het adventsthema zichtbaar voor de aanwezigen. Geef ze een plek in de kerk, het onthaal, bij de kerststal.
Het setje affiches (A1 formaat, in kleur) is te bestellen via de webshop.

Gemeenschappen die de vieringen graag extra visueel inkleden, kunnen zich zeker creatief uitleven. Het thema wonen nodigt uit om aan de slag te gaan met kleine huizen, theelichtjes, deuren, bakstenen ... In deze tijden van **sociale media**, kan het (andere) gemeenschappen inspireren wanneer je foto's deelt van jouw sfeervolle adventshoek. Gebruik zeker #SamenTegenArmoede dan komen anderen jouw kunsten gemakkelijker op het spoor.

Bijkomende inspiratie

Al naargelang de omstandigheden, doelgroep of gelegenheid, kunnen andere teksten ook geschikt zijn voor een viering. Bijkomende inspiratie kan je vinden in de adventskalender, in het tekstboekje van Spoor ZES 'Drempels & stempels' of in de 'Bundeling teksten en modellen voor animatie en bezinning'. Deze materialen kan je kopen of downloaden in de webshop op www.welzijnszorg.be

Campagne voeren

Als geloofsgemeenschap zijn we ook een deel van de wereld. Wat er op maatschappelijk en politiek vlak gebeurt, belangt ons ook aan. De campagne zichtbaar maken, onszelf informeren en de informatie delen is een eerste stap. Daarbij kunnen we ons engagement concreet vorm geven door de collecte en het ondersteunen van allerlei acties ten voordele van Welzijnszorg.
Houd ogen en oren open voor wat er bij jou in de buurt beweegt.
Samen geven we een sterk signaal!

Campagnetekst

ONLEEFBAAR

Wonen: een gunst en geen recht? Onaanvaardbaar!

Na de campagne van 2020 weten we dat het recht op wonen vooral een fictief recht is. Er zijn sociale woningen, maar veel te weinig. Er zijn huursubsidies, maar veel te weinig. Dat gebrek aan goede, betaalbare woningen maakt dat het drummen is op de woonmarkt. Schaarste betekent concurrentie, en concurrentie zorgt voor uitsluiting en discriminatie. Daar zoomen we met deze campagne op in. Op die moeilijke weg, een weg met drempels en obstakels. Drempels rond moeilijke toewijzingsregels en weinig flexibiliteit in sociaal wonen. Discriminatie, waardoor mensen geen kans maken op een woning. Uitsluiting van mensen die geen vaste verblijfplaats hebben en dus dak- of thuisloos zijn.

De uitsluiting is soms heel actief en bewust, letterlijk de deur in iemands' gezicht slaan. Dat keer op keer meemaken, maakt moedeloos, is onleefbaar! Ook de woningen waar mensen dan wel in terecht komen, als slachtoffers van huisjesmelkers, zijn onleefbaar. Uit huis gezet worden met vier kinderen? Onleefbaar! Keer op keer smoesjes horen van zodra je familienaam valt of ze je huidskleur zien? Onleefbaar! Geen plaats in de nachtopvang en dan maar op straat moeten slapen? Onleefbaar! Een sociale woning niet kunnen weigeren, ook als de kinderen dan een uur te voet naar school moeten? Onleefbaar!

Uitsluiting en discriminatie

Op de **private huurmarkt** gaan eigenaars er van uit dat zij mogen kiezen wie er in hun woning komt wonen. Natuurlijk verwachten ze dat hun woning goed onderhouden wordt en dat de huur regelmatig betaald wordt. Maar in de zoektocht naar een geschikte huurder laat een verhuurder zich soms leiden door veralgemeningen, vooroordelen of stereotypes. Niet alleen op basis van huidskleur, maar ook omwille van het alleenstaand-zijn of een laag inkomen hebben. Zo'n motieven kunnen nooit een rechtvaardiging vormen om een kandidaat-huurder te weigeren.

Discriminatie ontzegt mensen hun recht op wonen en is wettelijk verboden.

Het hobbelige pad naar een sociale woning

Soms laat de kwaliteit te wensen over en ook de ligging van de **sociale woonwijken** is lang niet altijd ideaal. Buiten het centrum, moeilijker bereikbaar en langs industriezones. Bewoners van een sociale woning voelen zich ook letterlijk aan de kant gezet. Buiten het centrum, buiten de samenleving. Ook de kwaliteit van de dienstverlening laat soms te wensen over.

Het tekort aan sociale woningen maakt de wachttijd heel lang. De overheden vinden het moeilijk om de schaarse woningen eerlijk te verdelen. Dus geven ze voorrang aan mensen met een 'lokale binding'. Wie om allerlei redenen in het leven vaak moest verhuizen, maakt daardoor minder kans. En nieuwkomers worden zo ook uitgesloten van het recht op een woning.

Dak- & thuisloosheid

Wie op straat slaapt, is letterlijk dakloos. Maar ook mensen die noodgedwongen bij vrienden of familie logeren, in niet-geschikte woonruimtes wonen, of geen vaste verblijfplaats hebben ondervinden allerlei problemen. We noemen hen dan ook 'thuisloos'.

Dak- en thuisloosheid is niet alleen een schending van het recht op wonen, het zorgt er ook voor dat andere rechten niet gegarandeerd worden. Veel hangt immers af van je adres. In zo'n **mensonwaardige** omstandigheden leven, treft de persoon op alle levensdomeinen tegelijk: werk en gezinsleven, cultuur, gezondheid, sociale relaties en politiek burgerschap.

Wat deze mensen nodig hebben, is niet in de eerste plaats soep, dekens, koffie of zelfs begeleiding. Wat ze nodig hebben is een eigen stek. Een woning die voldoet aan hun gezinssituatie en een vertrekbasis om te leven. Eerst een woning, dan de rest.

Conclusie
Het huidig woonbeleid garandeert het recht op wonen niet. Mensen worden om allerlei redenen uitgesloten van de private en sociale huisvestingsmarkt. Wonen is niet vanzelfsprekend voor mensen met een laag inkomen, mensen met een migratieachtergrond, jongeren uit de jeugdzorg, vluchtelingen, mensen zonder wettig verblijf, mensen met psychische problemen, mensen in extreem kwetsbare posities als gevolg van uitbuiting, mishandeling... Net voor hen zou de overheid in de bres moeten springen. Want ook zij hebben recht op een goede, betaalbare woning. Met deze campagne willen we drempels en obstakels blootleggen om zo tot een beter woonbeleid te komen. **Zodat wonen weer leefbaar wordt**.

Eerste zondag van de advent

Liturgisch jaar C

Zondag 28 november 2021

God zoekt een plek waar Hij kan wonen

God zoekt een plek waar Hij kan wonen

Begroeting en openingswoord

Laat ons hier samen zijn in de naam van de + Vader, Zoon en Heilige Geest.

De genade van onze Heer Jezus Christus, de liefde van God onze Vader
en de gemeenschap van de Heilige Geest, zij met u allen.

Welkom u allen in deze viering van de eerste zondag van de advent.
Nog meer dan anders (post-corona) hebben we in deze tijd nood aan geborgenheid,
aan een arm om ons heen,
aan de warmte, de troost en de steun van een thuis,
ook een 'geestelijke thuis'.
God zelf wil deze geborgenheid, deze tedere omarming bieden.
Hij zoekt daarvoor een plek – tussen ons!

Lichtritus en lichtlied

Vandaag ontsteken we de eerste kaars.

In de groene adventskrans herkennen we
het beeld van deze tedere omarming.
In de adventskrans herkennen we zo onze droom,
een droom die ook Gods droom is.
In de adventskrans zien we het beeld
van een wereld die iedereen binnen-sluit,
niemand discrimineert of buiten de kring plaatst.
Zo raken we de kern van de adventsactie van Welzijnszorg.
God zelf is deze droom zo genegen,
dat Hij mens is willen worden, dat Hij tussen ons wil wonen.
God wil immers dat we 'leven',
en dat in een leefbare samenleving voor iedereen.
Dat drukken de kaarsen uit op onze adventskrans.
Zondag na zondag wordt de omarming lichter en warmer.
Zondag na zondag wordt zijn aanwezigheid meer zichtbaar.

We ontsteken de eerste kaars terwijl we de eerste strofe zingen van lied ZJ 105

God van God en licht van licht
aller dingen hoeder
heeft een menselijk gezicht,
aller mensen broeder.

Midden onder u staat Hij die gij niet kent.
Midden onder u staat Hij die gij niet kent.

En wij bidden:

Heer,
dat Gij mens wilt worden is een groot mysterie,
het doet ons inzien
dat we kinderen zijn van U, onze Vader,
en dus broers en zussen van elkaar.
In uw ogen is niemand uitgesloten,
in uw ogen heeft ieder evenveel rechten.
Verlicht onze geest
en doe ons leven vanuit uw liefde.
Wij vragen het U
door Jezus uw Zoon en onze broeder.
Amen

Gebed om ontferming

Barmhartige en bevrijdende God,
wij zijn maar gewone mensen, net als de mensen van het volk Israël destijds.
Wij doen ons best om uw volk te zijn, maar we laten ons zo gemakkelijk
van de weg afbrengen die ons tot uw mensen maakt.

Heer, Gij hebt oog voor iedereen.
Ook wij hebben ogen om te zien.
Wanneer wij uit onmacht onze ogen sluiten voor de ander,
Heer, ontferm U over ons.
Heer, ontferm U over ons.

Heer, Gij die woorden van leven spreekt.
Wij hebben oren gekregen om uw Woord te horen.
Wanneer wij uit angst onze oren sluiten voor uw boodschap,
Christus, ontferm U over ons.
Christus, ontferm U over ons.

Heer, Gij stapte op iedereen toe, vaak eerst naar de zwakste, de moeilijkste.
Ook wij hebben voeten om naar de ander te gaan.
Wanneer wij uit gemakzucht of onverschilligheid liever thuis blijven,
Heer, ontferm U over ons.
Heer, ontferm U over ons.

Openingsgebed

God,
help ons om in deze periode van de advent
echt naar Jezus uit te kijken.
Hij die zo weerloos en kwetsbaar was als een kind,
maar ontzettend groot
in zijn aandacht voor arme, zieke en uitgesloten mensen.
Laten wij de kracht vinden
om zijn voorbeeld na te volgen,
tot welzijn van ieder mensenkind.
Wij vragen het U door uw Zoon, de Komende,
Jezus, onze Heer.
Amen.

Lezingen

Jeremia 33,14-16
Eerste brief van Paulus aan de christenen van Thessalonika 3,12 - 4,2
Lucas 21,25-28. 34-36

Suggesties voor homilie

Er was een tijd dat men de wederkomst van Christus zeer spoedig verwachtte. Die wederkomst zou met veel bangelijk gebulder gepaard gaan.
Marcus zag dit vrij spoedig gebeuren. Lucas had al door dat het nog wel even zou duren. Toch begint hij het evangelie dat we juist hoorden met geweldige tekenen en groot machtsvertoon. Doordat het nog wat langer zou duren was Lucas immers bang dat het volk, wachtend op de wederkomst, wat zou slabakken, minder alert, meer onverschillig zou worden. We kennen dat gevoel uit de corona-tijd. In het begin is het gemakkelijk om het volk te overtuigen van

strenge maatregelen. Hoe langer dat het echter duurt, hoe moeilijker het wordt. Hoe meer mensen de maatregelen aan hun laars lappen.
Lucas roept dus op om waakzaam te blijven en te bidden om stand te houden midden deze gebeurtenissen.

Wij, 20 eeuwen later, hebben een enigszins andere visie op die wederkomst. Deze zal wellicht niet spoedig gebeuren. Meer en meer beseffen we dat het niet zozeer iets is waar we vol verwachting naar moeten uitkijken, maar eerder iets wat we verwachtend te doen hebben!

Geloven in de komst van het koninkrijk Gods, geloven in een wereld en samenleving die een leefbare plek is voor iedereen, is vooral vertrouwen dat het mogelijk is, dat het binnen bereik ligt.
Of, zoals Jeremia in de eerste lezing aangeeft, dat mensen zo eerlijk en rechtvaardig met elkaar omgaan dat verlossing en bevrijding al doende gerealiseerd kan worden.
Kerstmis wordt zo meer dan het vieren van de verjaardag van Jezus.
Kerstmis wordt dan het symbool voor de komst van de mensenzoon die geboren mag worden dankzij mensen die Gods koninkrijk stap voor stap dichterbij brengen.

Dat is een belangrijk inzicht.
Er zijn er die zeggen dat de inzet voor een betere samenleving OK is, maar dat adventsbeleving toch nog wel meer is. Advent is meer dan Welzijnszorg wordt gezegd.
Natuurlijk is een solidariteitsactie niet hetzelfde als de beleving van de advent. Maar toch leren we uit de lezingen van deze zondag dat het één niet zonder het ander kan.
Uitkijken naar de wederkomst – de geboorte van Christus is niet mogelijk zonder mee te werken aan de komst van Gods Rijk. Het is niet het één of het ander, neen, het is het één en het ander.

We krijgen vier weken tijd om eens na te denken over waar we mee bezig zijn, waar we accenten leggen in ons leven.
Leven we voldoende met open ogen voor de nood van onze samenleving, de nood van onze aarde, de nood van onze broeders en zusters?
Gebeuren er dingen rondom ons die we stilzwijgend laten gebeuren? Zwijgen we over de toenemende kloof tussen rijk en arm, ook hier bij ons? Draaien we het hoofd als we iemand de nacht zien doorbrengen op een bank aan het plein? Laat het ons onverschillig dat er veel te hoge huurprijzen gevraagd worden voor versleten woningen? Enz...

Ook dat is waakzaam zijn, ook dat is uitkijken naar de wederkomst. Natuurlijk de problemen zijn complex en oplossingen zijn nooit simpel. Alles op zijn beloop laten, is echter ook geen christelijke houding.

Zoals een vrouw in verwachting niet vrijblijvend kan uitzien naar de geboorte van nieuw leven, maar zich ten volle zal engageren voor een leefbare toekomst voor haar kind; zo vraagt advent van ons inzet om de droom van het Jezuskind-op-komst waar te maken: God kan immers pas geboren worden in een wereld waar mensen sleutelen aan gerechtigheid, waar mensen bouwen aan een leefbaar huis voor allen, een wereld waar recht wordt gedaan aan de minsten.
Laat ons beginnen.

Voorbede

Brengen we al onze vragen en noden voor onze God en bidden we om kracht:

Bidden we voor hen die in onze maatschappij niet tot hun recht komen
of heel vaak aan het kortste eind trekken.
Dat wij waakzaam onze ogen voor hen openen en hen bezorgd tegemoet gaan,
en zo de komst van de Heer voorbereiden.
Laten wij bidden...

Bidden we voor hen die leiding geven in onze samenleving.
Dat zij de macht die hun geschonken werd niet aanwenden tot eigen voordeel
maar zich ten dienste stellen van de zwakkeren,
dat ze iedereen oproepen om mee te werken aan een leefbare samenleving
en zo de komst van de Heer voorbereiden.
Laten wij bidden...

Bidden we ook voor onszelf.
Dat we ons niet helemaal laten opslorpen door onze eigen kleine zorgen,
dat we bedachtzaam durven openstaan voor wie écht in nood verkeert,
en zo de komst van de Heer voorbereiden.
Laten wij bidden...

Bidden we voor onze geloofsgemeenschap.
Dat we de kleinen, de armen, de zieken en de kwetsbaren uit ons midden zouden omarmen
en de dankbare herinnering aan hen die overleden zijn, zouden bewaren,
in deze viering bidden we in het bijzonder voor:...
Laten wij bidden ...

Heer, deze en al onze vragen brengen we voor uw aangezicht,
wees ons genadig.
Amen

Gebed over de gaven

God van belofte,
waar mensen breken en delen met elkaar,
komt Gij hen tegemoet,
daar ziet Gij kansen voor uw nieuwe wereld.
Zegen dit brood en deze wijn
tot voedsel voor onderweg,
en maak dit samenzijn hier
tot een hernieuwd begin van liefde in overvloed,
naar het voorbeeld van Jezus, uw Zoon en onze Broeder.
Amen.

Vredeswens

In Jezus is aan het licht gekomen dat vrede en gerechtigheid mogelijk zijn,
ook al doen tal van signalen het tegendeel vermoeden.
Daarom bidden wij:
Heer Jezus,
maak van ons waakzame, wakkere mensen die zichzelf willen delen
opdat de samenleving leefbaarder wordt voor allen.
Geef ons uw vrede opdat wij mensen van vrede zouden worden.

De vrede van de Heer zij altijd met u.
En met uw geest.

En geven we elkaar een hartelijk teken van vrede.

Bezinning na de communie

IK ZOEK EEN PLEK
Altijd onderweg, nergens thuis,
zoek ik een plek,
waar ik mezelf mag zijn,
waar mijn dromen wortel mogen schieten,
waar ik beschutting vinden mag voor de nacht,

voor mijn diepste angsten,
voor mijn diepste liefdes,
voor mijn ja's en voor mijn nee's,
voor mijn ongeduld en twijfel,
voor mijn creativiteit en kracht.

Altijd onderweg, nergens thuis,
heen en weer geslingerd
tussen agenda's, mensenvragen,
tussen moeten en niet kunnen,
tussen gisteren en morgen,
tussen weg van één en bij elkaar.

Altijd onderweg en nergens thuis,
onderweg naar 't land van belofte,
weg uit Ur op weg naar Babylon,
van 't land van Moab naar de Sinaï,
van Nazareth naar Bethlehem,
van Jeruzalem naar Jericho.
Land van vlucht en van ellende
land van zorg en land van voorspoed
land van honger, onderdrukking ,
land van recht en land van evenwaardigheid.

Ik - zoek – een – plek!
We doen of we alléén
die plek wel zullen vinden.
Ik twijfel.
Hebben we mekaar niet nodig,
herders, éénvoudigen,
die verhalen vertellen als wegwijzers?
Zelfs in de nacht zien ze helder.
Ik zoek een plek.

Kris Buckinx, uit 'Op het andere been', uitgave Halewijn

Slotgebed

Heer God,
Gij zoekt een woning in ons land,
een plek waar uw droom wortel mag schieten,
een plek waar mensen openstaan voor uw reddende kracht.
Wij bidden u:
help ons om te leven met open ogen,
maak dat wij niet versuffen in oppervlakkigheid,
geef dat in ons het vertrouwen mag groeien
in uw liefdevolle aanwezigheid.
Door Christus onze Heer.
Amen.

Zending en zegen

Vandaag, bij het begin van de advent,
werd ons de komst van het Licht aangekondigd.
Het licht dat een woning zoekt in onze huizen, in onze harten.
Ga dus de wereld in en getuig van de hoop en de vreugde die in u leeft.

De Heer zij met u.

En met uw geest.
Moge God u zegenen opdat u zijn Licht mag ontmoeten in elkaars ogen,
en, op weg naar morgen, zijn vrede mogen delen met velen,
in de naam van de + Vader, Zoon en Heilige Geest.
Amen.

Tweede zondag van de advent

Liturgisch jaar C

Zondag 5 december 2021

De weg naar vrede leidt langs gerechtigheid

De weg naar vrede leidt lang gerechtigheid

Begroeting en openingswoord

Welkom in deze viering op de tweede zondag van de advent.
Laten we ons samenzijn plaatsen onder de beschermende hoede van de + Vader, Zoon, en Heilige Geest.

Lichtritus en lichtlied

Nog meer dan anders hebben we in deze tijd nood aan geborgenheid,
aan een arm om ons heen,
aan de warmte, de troost en de steun van een thuis.
In de groene adventskrans herkennen we
een beeld van deze tedere omarming.
Maar zijn we goed bezig?

Vandaag ontsteken we de tweede kaars aan de adventskrans.
Ons laten 'om-armen' door Gods tederheid
maakt andere mensen van ons.
We gaan onszelf en mekaar 'liever' zien.
Hindernissen die de weg naar mekaar
en naar God bemoeilijken, vallen weg.
Meer en meer worden we adventsmensen,
mensen naar Gods hart.

We ontsteken de tweede adventskaars, intussen zingen we een strofe van het lied ZJ 105.

Wilt daarom elkander doen
alle goeds geduldig.
Weest elkaar om zijnentwil
niets dan liefde schuldig.

Midden onder u staat Hij die gij niet kent.
Midden onder u staat Hij die gij niet kent.

Laat ons bidden:

Heer,
natuurlijk zijn we op zoek naar het nieuwe Jeruzalem,
de stad van vrede en vreugde,
de stad van rechtvaardigheid voor ieder.
Soms zitten we echter onszelf in de weg,
we denken het beter te weten,
we kiezen toch liever voor eigen profijt,
soms zijn we gewoon bang.
Kom ons nabij, Heer
en doe uw licht schijnen op ons pad,
dat we rechte wegen gaan, helder en ondubbelzinnig.
Wij vragen het U, door Jezus uw Zoon en onze Broeder.
Amen

Gebed om ontferming

Onnoembare en nabije God,
we openen ons hart voor U en vragen om uw ontferming.

Uw stem roept ons,
Gij laat ons nooit in de steek.
Heer, ontferm U over ons.

Uw mantel van gerechtigheid bedekt ons helemaal,
Gij zijt gekomen om vrede te brengen onder de mensen.
Christus, ontferm U over ons.

Uw licht schijnt in de donkerste nachten,
Gij gaat voor ons uit op de weg naar Gods Rijk.
Heer, ontferm U over ons.

Moge de barmhartige God zich over ons ontfermen,
onze fouten en tekorten vergeven
en ons brengen tot een nieuw en eeuwig leven.
Amen

Openingsgebed

Onnoembare en nabije God,
vol verwachting hunkeren we naar uw komst.
In een kwetsbaar en hulpeloos kind komt Gij tot ons.
Open onze ogen
om de weg te kunnen zien naar uw Rijk van goedheid.
Open ons hart
om de hindernissen op deze weg samen weg te kunnen werken.
Ga met ons mee,
vandaag en alle dagen.
Amen

Lezingen

In de lezingen van vandaag gaat het over onze samenleving: kromme wegen recht maken, hobbelige wegen effenen, kiezen voor rechtvaardigheid, het pad vrijmaken naar een vredevolle wereld voor iedereen. Vandaag worden we uitgenodigd om elke mens tot zijn recht te laten komen.

Baruch 5, 1-9
Filippenzen 1, 3-6.8-11
Lucas 3, 1-6

Suggesties voor homilie

Goede vrienden,

Op de schoolrapporten die we vroeger kregen, stond altijd een commentaar van de leerkracht: zeer goed (in het beste geval), kan beter (als we een steek lieten vallen), enzovoort. Vandaag is de centrale vraag welke commentaar op ons rapport zou staan. Ik licht dit toe.

Tijdens de advent kijken we uit naar Kerstmis, het feest van de geboorte van Jezus. Da's misschien de allereerste betekenis die het feest van Kerstmis krijgt, nl. de geboorte van Jezus herdenken. We plaatsen een kerstboom, een kerststal, de warmte en gezelligheid zijn niet weg te denken. Dan kan je deze adventstijd best vergelijken met de zwangerschap van een jong koppel dat uitkijkt naar de geboorte van hun eerste kindje. Ze kijken uit, genieten van de zwangerschap, en in de laatste weken treffen ze de nodige voorbereidingen om hun kindje te verwelkomen.
In de lezingen van vandaag komt een tweede, diepere dimensie bovendrijven. Want in de persoon van Jezus komt God ons nabij. Advent is dan niet langer gewoon uitkijken naar die geboorte van Jezus terwijl we nu al genieten van al het moois dat gaat komen. De periode van advent is een tijd om ons voor te bereiden, actief, om God toe te laten in ons leven. In de lezingen krijgen we meteen enkele voorzetten hoe dit te doen: elk dal vullen, elke heuvel slechten, kronkelpaden moeten recht en ruwe wegen moeten effen worden.

Bram Vermeulen zong 'Ik heb een steen verlegt in de rivier', maar dit lijkt wel het orderboekje van een wegenbouwer! De profeet Baruch verduidelijkt dat we gerechtigheid moeten brengen op aarde omdat er alleen op die manier ook echte vrede mogelijk wordt. Zolang man en vrouw niet gelijkwaardig in het leven kunnen staan, wordt hen geen recht aangedaan. Zolang armoede blijft bestaan, wordt aan mensen onrecht aangedaan. Zolang we in ons denken een onderscheid maken tussen wij/zij, blijven we anderen onrecht aandoen. Zolang mensen op de vlucht niet welkom zijn, wordt hen onrecht aangedaan. *(hier kan je aanvullen met enkele actuele voorbeelden van onrecht dat mensen wordt aangedaan)*

En dan horen we vandaag concreet hoe we dit moeten aanpakken. Geen excuses gebruiken om niks te hoeven doen, ons niet in bochten wringen om eraan te ontsnappen, niet de andere richting uitkijken om het onrecht niet te moeten zien. Gerechtigheid doen dus, telkens opnieuw, dat is de boodschap. Zo brengen we God aanwezig in onze wereld. Want elk excuus waarachter we ons verstoppen en elke uitvlucht die we gebruiken, is als een heuvel die moet geslecht worden. Onze kronkelpaden in ons spreken en handelen recht maken zonder omwegen! Onze medemens die onrecht wordt aangedaan in de ogen kijken, is als het dal vullen dat ons van mekaar verwijdert.
Lucas beschrijft het als een stem die roept in de woestijn. Is dat zo, leven we in een schrale woestijn waar niks meer groeit? Er zijn nu reeds veel mensen die zich inzetten om anderen het gevoel te geven dat ze er mogen zijn: mensen die noodopvang organiseren, maaltijden bereiden en verdelen, migranten opvangen en begeleiden, in conflictgebieden verder weg medische bijstand verlenen, boodschappen doen of gratis taxi spelen voor 'n ander, en ga zo maar door.
Hoe ziet jouw rapport eruit? Wat zou je jezelf geven als commentaar? De lezingen van vandaag moedigen ons aan om te schrijven 'Goed bezig, maar er is nog werk aan de winkel!'

Voorbede

Laten we bidden tot God, onze Vader, om zijn zorg en zegen voor ons en voor alle mensen:

Maak ons waakzaam als het gaat om mensen die onrechtvaardig behandeld worden. Geef ons moed om op te staan en te spreken als de goddelijke liefde geweld wordt aangedaan.
Laat ons bidden

Geef kracht en moed aan de mensen die zich inzetten voor anderen: vrijwilligers, straathoekwerkers, verzorgenden, en alle mensen die het lijden van anderen trachten te verlichten.
Laat ons bidden

Schenk onze leiders uw Geest van liefde en zorg, zodat ze werken in verbondenheid en eensgezindheid om uw Rijk van liefde op aarde mogelijk te maken.
Laat ons bidden

Bidden we voor onze dierbare overledenen, voor de mensen die wij in onze gedachten meedragen en die ons mee gemaakt hebben tot wie we vandaag zijn: dat zij in vrede mogen zijn.
Laat ons bidden.

Onnoembare en nabije God, aanhoor ons bidden.
In de komst van uw Zoon zijt Gij ons heel nabij,
Gij laat ons nooit alleen.
Geef dat wij daaruit het vertrouwen mogen putten
in ons zoeken naar geluk en vrede.
Dat vragen we U door Christus onze Heer.
Amen

Gebed over de gaven

Onnoembare en nabije God,
Gij kent ons hart:
als het donker is, zoeken wij naar licht,
als het koud is, zoeken wij naar warmte.
Neem de gaven die wij U aanbieden,
wees brood en wijn voor ons,
bron van kracht om de toekomst hoopvol tegemoet te treden,
vandaag en alle dagen.
Amen

Vredeswens

Wij lopen vooruit op wat nog niet is,
wij spelen in op uw toekomst, Heer.
Langzaam en moeizaam,
in hoop en vrees,
werken wij uw belofte uit,
bouwen wij aan een stad van vrede,
de nieuwe schepping
waar Gij ons licht zijt,
alles in allen.

Die vrede van de Heer zij altijd met u.

Bezinning na de communie

HINDERNISSEN
Je hebt van die hindernissen die aangeboren zijn,
die vervelend zijn en het soms moeilijk maken in ‘t leven.
Je kan er waarschijnlijk niet zo heel veel aan doen.
Er mee leren leven, dat zeggen ze. Er vrede mee hebben, aan ‘t eind.

Er zijn er andere die je jezelf aan doet.
‘De beste willen zijn’ bijvoorbeeld; ‘perfect willen zijn’,
niet genoeg in eigen kunnen geloven, bang zijn kortom.
… Ook voor jezelf kan je barmhartig zijn.

En dan zijn er nog de hindernissen die we mekaar aandoen:
het gras voor mekaars voeten maaien, iemand de zwartepiet toespelen,
een ander met de brokken laten zitten, een kwaad daglicht laten schijnen,
het laken naar je toetrekken en een ander in de kou zetten.

Hindernissen dus, heuveltjes …
en soms onoverbrugbare bergen.
Mensen zien er tegen op.
Het leven wordt een last, te zwaar om dragen.

Leeft ook in jou een droom, dat het mogelijk moet zijn,
ook zonder hindernissen, de weg door 't leven voort te gaan?
Dat mensen, -alle mensen-, bestemd zijn tot een rijk en zinvol leven,
verschillend, maar toch even waardevol? Ook jouw droom?

Laat ons dan de meeste hindernissen slopen,
zelfs als dat ten koste gaat van eigen privileges.
Laat ons hen die in de put zitten of voor een hoge berg staan,
zacht en fijngevoelig, maar ook onvoorwaardelijk steunen.

Als heuvels langzaam zullen slinken
en bochtige wegen rechter zullen gaan,
zal je aan het eind een horizon zien rijzen, een licht
en in dat licht een droom, Gods droom.

En, geloof me, zijn droom lijkt op de jouwe.

Kris Buckinx mei 2021

Slotgebed

Onnoembare en nabije God,
wij danken U voor dit samenzijn
waarin Gij ons oproept
om de weg te bereiden voor uw boodschap van liefde.
Wij bidden U:
open ons hart voor uw nooit aflatende vraag,
en sterk ons op onze tocht,
zodat geen berg te hoog,
geen dal te diep
en geen kronkelweg te lang is.
Wees onze gids,
vandaag en altijd.
Amen

Zending en zegen

Vandaag stonden we voor de tweede keer stil om ons voor te bereiden op de komst van de Heer.
Gerechtigheid leidt naar vrede.
Daarmee worden we op weg gezonden,
om thuis, in ons gezin, en in onze omgeving in vrede te zijn door gerechtigheid te brengen.
Moge God u daartoe zegenen,
in de naam van de + Vader, Zoon en Heilige Geest.
Amen

Derde zondag van de advent

Liturgisch jaar C

Zondag 12 december 2021

Opkomen voor de ander vanuit onze vreugde

Opkomen voor de ander vanuit onze vreugde

Begroeting en openingswoord

Wij komen en willen hier samen zijn
in de naam van de + Vader, Zoon en Heilige Geest.

Vrede zij u.

De derde zondag in de advent is de 'vreugdezondag'.
Christenen, vrienden en vriendinnen van Jezus,
worden geroepen om vreugdevolle mensen te zijn.
Zusters en broeders hier aanwezig: hoe is het met uw vreugde?
Vreugde gaat verder dan blijheid. Gelukkig maar.
Want ook in onze samenleving vol 'vrijheid en blijheid' is er bijvoorbeeld veel eenzaamheid.
Christenen zijn vreugdevol omdat ze geloven dat ze nooit alleen zijn,
want God draagt ons, is nabij, altijd, Hij laat ons nooit meer los.
Dit geloof, dit diep levens-aanvoelen zorgt ervoor dat je doorheen goede en kwade dagen
vreugdevoller, vriendelijker en onbezorgder in het leven kan staan.
Ons geloof is eenvoudig en uitdagend tegelijk.

De derde zondag in de advent is ook de 'zondag van Welzijnszorg'.
Met het thema 'Wonen: een gunst en geen recht? Onaanvaardbaar!'
roept onze kerkelijke adventsactie op tot solidariteit en samen opstaan tegen armoede.
Goed wonen is van levensbelang en toch is dit voor veel mensen in armoede geen realiteit.
We reflecteren hierover en maken het concreter doorheen ons samen bidden en vieren.

Lichtritus en lichtlied

Als we toenemende ongelijkheid zien,
veel mensen die leven op de rand van armoede of zelfs in schrijnende armoede,
ook in ons welstellend Vlaanderen,
dan lijkt er geen aanleiding tot grote vreugde in ons samenleven.
Toch is het goed om de vreugde om Gods menslievendheid te vieren.
Zijn menslievendheid zet ons aan tot solidariteit,
roept ons op tot inzet voor structurele rechtvaardigheid.

Straks – met Kerstmis - vieren we dat God mens wil worden,
dat Hij tussen ons wil wonen.
God wil immers dat we 'leven' en dat in een samen leven 'met iedereen'.

Zondag na zondag steken we meer kaarsen aan op onze adventskrans.
Zo wordt Gods aanwezigheid meer zichtbaar,
zijn omarming lichter en warmer.
De derde kaars staat symbool voor onze vreugde,
de vreugde die onze kracht is, onze bron van hoop op de menslievendheid van God.

We ontsteken de derde adventskaars, intussen zingen we een strofe van het lied ZJ 105.

Weest verheugd, van zorgen vrij:
God die wij aanbidden
is ons rakelings nabij,
wonend in ons midden.

Midden onder u staat Hij die gij niet kent.
Midden onder u staat Hij die gij niet kent.

Laat ons bidden:

Heer,
Gij wilt dat onze vreugde volkomen is,
dat wij delen met wie niets heeft,
dat we tevreden zijn met wat ons toekomt.
Wij bidden U
doe in ons een bron opborrelen,
die ons inspireert om goed te zijn in woord en daad.
Doe ons beeld worden van uw menslievendheid.
Wij vragen het U
door Jezus, uw Zoon en onze Broeder.
Amen

Gebed om ontferming

Voor we ons inspireren aan Bijbelse woorden, kijken we even terug op onze verhouding met God en met elkaar.
Laten we het even stil maken en in het eigen hart kijken waar ons doen en denken beter kon.
...
Waar en wanneer we stom, blind en doof bleven voor de liefde voor rechtvaardigheid,
hebben we nood aan Gods en aan elkaars barmhartigheid.

We bidden erom met het volgende lied ...

Openingsgebed

God, onze vreugde en bevrijding,
altijd bent U bezorgd om ons geluk.
Schenk ons uw Geest opdat wij vreugdevol en vriendelijk in het leven staan.
Schenk ons een open hart
zodat we niet ongevoelig blijven voor de noden van anderen
en opkomen voor de meest kwetsbaren.
Laat ons in het gelaat van de ander Hem herkennen
die midden onder ons zal komen:
Jezus Christus, uw Zoon, onze Heer.
Amen

Lezingen

Sefanja 3, 14-18a
Filippenzen 4, 4-7
Lucas 3, 10-18

Suggesties voor homilie

“Dat ze blij zijn dat ze een dak boven hun hoofd hebben!” “Ik begrijp niet waarom ze zeuren! Ze hebben toch een huis!” ...

U kent wellicht dat soort uitspraken wel. Ze klinken nogal gemakkelijk en helpen niemand vooruit. Er is, of we dat graag hebben of niet, grote ongelijkheid, ook op het vlak van wonen en huisvesting. De één riant, de ander onbehoorlijk.
Natuurlijk, het is allemaal niet zo eenvoudig. Er is een tekort aan woningen en dus is de prijs hoog en worden ook minder goede woningen aangeboden op de markt.

De uitspraken laten echter uitschijnen dat het hebben van een dak, hoe schamel ook, een 'gunst' is, dat je ook met een slechte woning blij mag/moet zijn.
Een fatsoenlijke woning is echter volgens de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens een 'recht'. En ook al is dit recht niet juridisch afdwingbaar, toch wijst het op de verantwoordelijkheid van de samenleving. Iedereen zou, zeker in onze streken, mogen rekenen op een aanvaardbaar goed en betaalbaar woningaanbod.

Net als de leerlingen van Johannes, de voorloper die Jezus aan zal wijzen als de Messias, kunnen ook wij, die de noden van vandaag zien, de vraag stellen: "Wat moeten we doen?", "Hoe kunnen we een leven leiden dat God welgevallig is, een leven van bekering dat openstaat voor Gods menswording in ons?"

En wellicht zal Johannes ook ons antwoorden dat er geen uitzonderlijke prestaties moeten geleverd worden, dat er geen wonderen hoeven te gebeuren, dat er alléén eerlijk en doordacht gehandeld moet worden. Alle drie deze woorden zijn van belang: (1)denk na bij wat je doet, leef bewust, (2) wees eerlijk en (3) handel, doe, laat het niet bij vrome woorden blijven!
"Deel met wie niets heeft, buit niemand uit, vraag aan niemand iets wat jou niet toekomt, pers niemand uit en wees tevreden!"

De raadgeving van Johannes moet ons toch aan het denken zetten. Staan we toe dat de woonproblematiek nog verder verslechterd? Laat het ons onverschillig? Kan het in dat geval wel Kerstmis worden? Kan God mens worden in deze omstandigheid?

Een groepje mensen dat begrepen heeft dat wonen een basisrecht is en dat, om dit recht bij hen in de buurt in praktijk te brengen, mee zorg draagt zodat vluchtelingen een thuis vinden, is de vzw 'Bij ons Thuis' uit Aarschot. Zelf schrijven ze: "Vluchtelingen hopen de ellende uit hun thuisland achter zich te laten en hier bij ons een fijne nieuwe toekomst op te bouwen. Recent opende onze vzw Bij Ons Thuis een eigen vluchtelingenhuis waar 15 nieuwe Belgen een plek vinden om samen te wonen. De vrijwilligers van Bij Ons Thuis zijn tegelijk, vriend, adviseur, een troostende schouder, klusjesdienst en vervoersmaatschappij. Door hen te verwelkomen als familie en het huis te delen met hen, groeit een wederzijdse band en zo is dit initiatief een grote bron van vreugde voor velen."
(Wanneer de geloofsgemeenschap met een ander voorbeeldproject werkt, kan dat hier aan bod komen.)

De adventsactie Welzijnszorg helpt ons om zelf een daadwerkelijke bijdrage te leveren aan meer menswaardigheid. Zij stellen 'Bij Ons Thuis' uit Aarschot maar nog vele andere projecten voor, die solidariteit in praktijk brengen en ze vragen onze steun.

God vraagt immers vruchten, tarwe, geen kaf, dat zal Hij verbranden.
Tot slot. Een leven van bekering, doordacht en bewust in alle eerlijkheid zal u vreugde geven. Maar als zulk leven handen en voeten krijgt in concrete daden van solidariteit dan zal die vreugde volkomen zijn.

Voorbede

Laten we vol vertrouwen God alles voorleggen
wat ons hart beroert op onze weg naar Kerstmis…

Voor de kerkgemeenschap,
voor oefenplaatsen van evangelisch samenleven:
dat het ons nooit ontbreekt aan menslievendheid…
Laten wij bidden.

Voor hen die politieke verantwoordelijkheid dragen
en voor hen die invloed uitoefenen op de publieke opinie:
dat zij zich door Welzijnszorg laten inspireren in de strijd tegen armoede…
Laten wij bidden.

Voor onszelf:
dat wij rusteloos in de weer blijven voor liefde en gerechtigheid,
een zorgzame welkom zijn voor wie kwetsbaar is...
Laten wij bidden.

Voor onze geloofsgemeenschap, in het bijzonder voor ...
Laten wij bidden.

Bidden wij even in stilte voor onze eigen vragen en intenties...
Laten wij bidden.

Hoor ons bidden God en wees licht in ons midden,
zo vragen wij door Christus onze Heer.
Amen

Gebed over de gaven

God, onze vreugde en bevrijding,
maak van dit brood en deze wijn
tastbare tekenen van uw tedere aanwezigheid.
Geef dat we er de kracht in vinden
om verbonden te leven met U en met elkaar,
zodat we mensen in armoede horen en zien.
We vragen het door Christus, onze Heer.
Amen.

Vredeswens

Heer en Vriend Jezus, Gij hebt aan uw apostelen gezegd:
'Vrede laat ik u, mijn vrede geef ik u'.
Wij bidden:
schenk ons de vreugde van uw Geest,
wees onze kracht en blijf ons steeds nabij.
Open onze ogen voor het positieve in de ander
en leg uw kracht tot liefde voor rechtvaardigheid in ons denken en doen.
Vervul uw belofte: geef vrede in uw naam en maak ons één.
Gij die leeft in eeuwigheid.
Amen

Bezinning na de communie

DE ZWAKSTE
Waarom zou je voorkeur geven aan de meest zwakke?
Is dat niet tegen de natuurwet? De wet tot zelfbehoud?
Het voortbestaan van de soort wordt verzekerd,
doordat de sterkste telkens weer overwint.

Voorkeur geven aan de zwakke...
Is dat niet contraproductief?
Schaarse middelen zet je best daar in
waar ze het meest renderen!

Waarom zou je inzetten op de meest kwetsbaren?
Er zijn er die zeggen dat je er gelukkig van wordt,
dat je er voldoening in vindt,
dat het je vreugde geeft...

Natuurlijk; het kleine, het zwakke vertedert...
alles van waarde is weerloos, zeggen we dan.

Ooit waren we allemaal, teer en zorgbehoevend.
ooit zullen we het weer worden.

Er zijn echter mensen die in hun existentiële vertrouwen
zo diep en veelvuldig gekwetst zijn dat ze
nog nauwelijks aansluiting vinden bij de samenleving.
Ze zijn moeilijk te helpen, ze wekken weerstand op, weerzin soms.

Waarom zou je inzetten op de meest kwetsbaren?
Waarom zou je een verbond aangaan
met wie niemand zich wil verbinden?
Waarom zou je je eigen persoon moedwillig riskeren?

Ik zie geen andere reden dan het geloof,
wars van elke rationaliteit. Het geloof;
in de diep verborgen capaciteiten,
het diep verborgen vermogen tot liefhebben... in iedere mens.

Ik vind geen betere verwoording dan de Bijbelse:
wil je winnen... geef dan,
wil je helen... breek dan,
wil je leven... heb dan lief.

Kris Buckinx in 'Op het andere been' - uitgave Halewijn

Slotgebed

God, onze vreugde en bevrijding,
we hebben U ontmoet in deze eucharistie,
beziel ons met een droom van ontmoeting en dialoog,
van vreugde om gerechtigheid.
Help ons om een menswaardiger samenleving op te bouwen
zonder armoede en discriminatie,
zonder ongelijkheid en uitsluiting.
Open ons hart,
zodat we het goede en het mooie kunnen zien
dat U in elk van ons gezaaid heeft,
zodat er echte verbondenheid kan groeien
en gemeenschappelijke projecten en gedeelde dromen
ons dichter bij elkaar brengen.
Amen

Zending en zegen

We hebben gevierd en gebeden.
Nu moeten we als christenen beleven wat we zeggen en doen waarin we geloven.

Zegenbede van St. Patrick, een Ierse heilige uit de derde eeuw

De Heer is voor u om u de juiste weg te wijzen.
De Heer is achter u om u in de armen te sluiten.
De Heer is onder u om u op te vangen
wanneer u dreigt te vallen.
De Heer is in u om u te troosten.
De Heer omgeeft u als een beschermende muur
wanneer anderen over u vallen.
De Heer is boven u om u te zegenen.

Zo zegene u God, vandaag, morgen
en tot in de eeuwen der eeuwen.
Amen

Vierde zondag van de advent

Liturgisch jaar C

Zondag 19 december 2021

Gods droom leven

Gods droom leven

Begroeting en openingswoord

Welkom op deze vierde adventszondag.
Gods licht zal weldra branden,
de Redder is in aantocht
uit het kleinste onder Juda's geslachten.
Je hoeft niet van hoge komaf te zijn
om kostbaar te zijn in Gods ogen.
God wil als mens onder ons wonen,
Hij is onze hoop in uitzichtloze en onleefbare situaties,
Hij wil ons vreugde brengen en veiligheid geven.
Laten we ons hart openen voor deze hoopvolle boodschap en samen vieren
in de naam van de + Vader, Zoon en Heilige Geest.
Amen.

Lichtritus en lichtlied

Vandaag ontsteken we de vierde kaars.
Het is bijna kerstmis.
Waaraan hebben we het te danken
dat God mens wil worden?
Dat mysterie maakt ons enerzijds klein,
maar anderzijds spoort dit ook aan
tot dienstbaarheid, tot eenvoudig 'ja' zeggen.

We ontsteken de vierde adventskaars, intussen zingen we een strofe van het lied ZJ 105.

Omdat Hij niet ver wou zijn
is de Heer gekomen.
Midden in wat mensen zijn
heeft Hij willen wonen.

Midden onder u staat Hij die gij niet kent.
Midden onder u staat Hij die gij niet kent.

Laat ons bidden:

Heer,
Gij hebt geen andere handen
dan onze handen.
Gij kunt maar mens worden
als wij ingaan op uw aanbod.
Zend ons uw Geest,
dat onze daden getuige zijn van uw menslievendheid.
Wij vragen het U
door Jezus uw Zoon en onze Broeder.
Amen

Gebed om ontferming

God, wij keren ons tot U die bron van liefde zijt en vragen om uw ontferming.

Heer,
Gij laat mensen niet aan hun lot over en zorgt voor hen.
Ontferm U over ons.

Christus,
Gij zijt gekomen om de wil van de Vader te doen.
Ontferm U over ons.

Heer,
Gij komt in de wereld om vreugde en vrede te brengen.
Ontferm U over ons.

Moge de liefdevolle en nabije God zich over ons ontfermen, onze fouten en tekorten vergeven en ons brengen tot nieuw en eeuwig leven.

Openingsgebed

God van licht en leven,
Gij komt ons tegemoet in een klein en weerloos kind
en wilt ons hoop en redding brengen.
Open ons hart en onze handen
zodat we die hoop en redding kunnen ontvangen en doorgeven
in levende verbondenheid met U,
liefdevolle Vader, reddende Zoon en krachtig handelende Geest.
Amen.

Lezingen

Micha 5, 1-4a
Hebreeën 10, 5-10
Lucas 1, 39-45

Suggesties voor homilie

Uit Bethlehem, een van de kleinste steden van Juda, zal iemand komen die namens God leider zal zijn van heel Israël. Zo verkondigt de profeet Micha in de eerste lezing. Het hoeft niet groots te zijn, met glamour en glitter beladen, badend in weelde. Nee, we mogen de redding verwachten van een klein en weerloos kind. Het doet ons hopen, en geeft ons, kleine mensen, kracht om toch weer door te gaan, om vooruit te gaan, om – ook als alles duister is – weer op te staan. Ook kleine mensen kunnen krachtige daden verrichten. Ook mensen die er niet meer bij horen, hebben recht op een betere, veilige en leefbare toekomst wat hun geschiedenis ook moge zijn.
De nieuwe leider die we volgens de profeet mogen verwachten, zal goed voor de mensen zorgen, hij zal hen niet aan hun lot overlaten. Ze zullen in veiligheid wonen. Hij zal vrede brengen. Wat een hoopvolle boodschap, een bijzonder visioen! We hebben goeds te verwachten!

Paulus legt in zijn brief aan de Hebreeën de nadruk op Gods verbondenheid met de mensen in de mensenzoon. God komt ons tegemoet in een lichaam, als mens. Hij is als mens onder de mensen, met handen en voeten en geeft zijn lichaam voor onze redding. Jezus, God zelf, geeft zich als offer, opdat wij voor altijd bij Hem zouden kunnen zijn. Jezus maakte een einde

aan de brand- en zoenoffers die God van het joodse volk vroeg, horen we vandaag bij Paulus. God gaf ons zijn Zoon, in een lichaam van vlees en bloed. Vanuit de verbondenheid met Jezus kunnen wij niet anders dan Gods ledematen zijn, dan met handen en voeten meewerken aan zijn visioen, dat in Christus ook het onze geworden is: een nieuwe wereld, een nieuwe aarde, leefbaar voor iedereen. Zo mogen we Gods droom leven

Hoe moeilijk de boodschap van deze zondag misschien klinkt in de woorden van de profeet Micha en de apostel Paulus, zo helder wordt het in de ontmoeting tussen Maria en Elisabeth. Ze verlangen ernaar elkaar te zien, om te delen in elkaars vreugde: het onmogelijke werd mogelijk, want voor God is niets onmogelijk. Vervuld van Gods Geest klinkt een zegenbede en dankbaarheid om de ontmoeting met God en met elkaar. Gods liefde en nabijheid worden reëel in de ontmoeting tussen deze twee vrouwen. Het visioen van Micha en de woorden van Paulus, met de wonderlijke ontmoeting tussen Maria en Elisabeth, willen ons hoopvol doen uitkijken naar Gods komt. Zonder hoop is leven immers onleefbaar. Kan deze hoop en dit verlangen naar God ons zo raken dan het ons leven geeft? Kan dit ons zo raken, dat het ons doet zingen en leven van vreugde? Kan die vreugde zo groot zijn, dat we ze met anderen willen en kunnen delen? Kunnen ook wij zo handen en voeten geven aan een nieuwe hemel en een nieuwe aarde voor iedereen? Laat ons hopen, *als het God belieft*...

Als het God belieft: het visioen vertrekt vanuit de wil van God. We kunnen het niet op eigen kracht, niet alleen. Vanuit de verbondenheid met God, die bron van alle leven is, blijven we aan de droom werken. Misschien twijfelen we soms aan onze eigen daadkracht en onze eigen relevantie, maar we mogen ons gedragen weten en we mogen geloven in onze eigen kracht om mee te werken aan Gods droom. Vanuit de droom zijn we geroepen om goed te doen, om een teken van hoop te zijn, om het aangezicht van de wereld te veranderen, om onleefbare omstandigheden leefbaar te maken voor iedereen. In verbondenheid met Christus, een verbondenheid die we uitdrukken in dit samenzijn rond het Woord en de Tafel van de Heer en die ons hoop en leven geeft, zijn wij geheiligd en worden wij geroepen om mee te werken aan Gods droom: God heeft geen andere handen en voeten dan de onze...

Voorbede

Richten wij onze gebeden nu tot God, op wie onze hoop gevestigd is:

Bidden wij voor de kerk:
dat zij lichtbaken mag zijn in deze wereld,
brenger van goed nieuws,
van hoop in uitzichtloze situaties.
Laat ons bidden.

Bidden wij voor mensen die leven in onleefbare omstandigheden.
Om vrede in de wereld, om hoop en toekomst,
om mensen die nabij zijn en mee dragen.
Dat de stem van de kleinsten gehoord wordt
en iedereen in veiligheid kan wonen.
Laat ons bidden

Voor onze gemeenschap:
dat de vreugde om Gods redding
en de begeestering vanuit de hoop op nieuw leven
ons kracht schenkt
om met handen en voeten
mee te bouwen aan een leefbare wereld.

Liefdevolle God,
vol vertrouwen leggen wij onze gebeden in uw handen,
doe ons geloof in U groeien
opdat we gestuwd door uw Geest

daadkrachtig meewerken aan uw droom
die zichtbaar werd in Jezus Christus,
uw Zoon en onze Heer.
Amen

Gebed over de gaven

God van licht en leven,
brand- en zoenoffers hebt Gij niet gewild.
Nu komen wij naar U met onze gaven,
met onze hoop en onze zorgen,
met onze liefde en onze vreugde.
Heilig ons en richt ons op,
laat ons hart opleven
en maak ons ontvankelijk
voor nieuw leven in U.
Dat vragen wij U,
in de kracht van de Heilige Geest,
door Jezus Christus, uw Zoon en onze Redder.

Vredeswens

Heer Jezus, Gij hebt aan uw apostelen gezegd:
'Vrede laat ik u, mijn vrede geef ik u'.
Wij bidden:
laat Gods droom onze hoop en toekomst zijn.
Schenk ons de kracht van uw Geest,
opdat wij – ondanks en doorheen onze kleinheid –
hier en nu meewerken aan Gods droom
en bouwen aan een leefbare wereld.
Vervul uw belofte: geef vrede in uw naam en maak ons één.
Gij die leeft in eeuwigheid.
Amen

Bezinning na de communie

DOE MAAR!

Een groot project vraagt om een plan.
Dat hebben we geleerd, daar wordt op aangedrongen.
Een grondige studie van voors en tegens;
een kosten-baten analyse, en liefst zeer uitgebreid.

Voor dat de eerste nagel wordt geklopt,
de eerste brik wordt ingemetseld,
zijn er dagen en nachten van gepieker,
uren gepalaver aan vooraf gegaan.

Toch heb ik het vreemd en onbestemd gevoel,
dat dit alles van mineur belang is.
Eerst zal- ook voor die projecten- een andere vraag op tafel moeten komen:
die van de horizon, het verre doel.

Hoe helpen we de mensheid verder?
Hoe brengen we menswaardigheid wat dichterbij?
Van welke droom worden we warm vanbinnen?
Hoe zorgen we dat heel de mensheid redding vindt?

De vragen zijn te groot voor mensenhanden,
te groot, ook voor 't knapste verstand.
Je kan ze negeren, al die grote vragen, – we stellen ze eenvoudig niet -
of je kan ze toevertrouwen aan wat mensen overstijgt.

En zo komen we bij God uit,
Hij die, de piet-te-peuterig-heid voorbij,
alléén grote plannen heeft met mensen,
troost en redding wil voor ieder ander.

Hij die de grote plannen met ons realiseren wil,
en die zo ook Maria aansprak, zij die 'ja' zei, onverhoeds,
zij die, op haar beurt, ook ons nu aanspreekt:
'Doe maar!' Doe maar wat Hij u zeggen zal.

Kris Buckinx mei 2021

Slotgebed

God van licht en leven
in Woord en Brood kwam U ons nabij
om onze hoop te voeden.
Doe ons in uw liefde op weg gaan
als lichtdragers voor elkaar.
Begeester ons
opdat wij in vreugde uw wegen gaan.
Wij vragen het U levend vanuit uw Geest
en in de naam van Jezus, uw Zoon en onze Heer.
Amen.

Zending en zegen

Maria reisde met spoed: ze kreeg een vreugdevolle boodschap. De vreugde doet haar op weg gaan. Ze wil vreugde delen.
Ook wij worden geroepen om op weg te gaan
en de vreugde van het evangelie met de wereld te delen,
om samen lichaam van Christus te zijn en zo Gods droom te leven.
Met de hoop en het licht van de vierde kaars op de adventskrans
kunnen we Gods visioen handen en voeten geven
en de wereld leefbaar maken voor iedereen.
Moge de liefdevolle en nabije God ons daartoe zegenen:
+ Vader, Zoon en Heilige Geest.

STARBUCKS

Bezinnen of vieren met kinderen

Hand in hand zonder drempels

Hand in hand zonder drempels

Voor elk wat wils

Heel wat scholen en geloofsgemeenschappen werken rond de campagne 'Wonen: een gunst en geen recht? Onaanvaardbaar!' Ze gaan aan de slag met het Robbyproject of de liturgiemap maar willen ook graag een viering op kindermaat. We hopen dat jullie hier voldoende materiaal vinden om aan deze vragen tegemoet te komen. We volgen de opbouw van een eucharistieviering maar wie een bezinning of stilvalmoment wil uitwerken, kan hier heel wat ideeën uit plukken.

Het thema van de viering is **uitsluiten en verbondenheid**. Grenzen en drempels tussen mensen buigen we om tot **krijtlijnen voor een nieuwe en betere samenleving**. Ze past in de lijn van enerzijds de liturgiemap waar we stilstaan bij Gods nieuwe wereld en anderzijds ons project voor het basisonderwijs 'Samen over de drempel'. Bij het samenstellen, werkten we samen met het Katholiek Onderwijs Vlaanderen zodat deze viering ook mooi aansluit bij hun jaarthema 'De kracht van verbinden'.

Vieren op school met een open blik voor diversiteit

We leven vandaag in een multiculturele samenleving. De leerlingen op school zijn daar een weerspiegeling van. Steeds meer andere levensbeschouwingen en religies sijpelen de scholen binnen. Dit brengt heel wat uitdagingen met zich mee. Hoe bewaren we onze eigen (christelijke) identiteit en zijn we toch gastvrij? Hoe moet het met onze school- en klasvieringen? Hoe kunnen we nog samen bidden of vieren als er maar enkele 'katholieke' kinderen in onze klas zitten?
Elke school zal hier een eigen antwoord op moeten zoeken. De onderwijskoepels kunnen je ongetwijfeld op weg helpen. In onze voorbereiding trachten we in kleine aandachtpuntjes oog te hebben voor de diversiteit van de kinderen.

Suggesties voor Inkleding

- Als de viering in het teken staat van de advent, geef dan de adventskrans een centrale plaats.
- Als je werkte met het Robbyproject kan je de tekeningen een plaats geven. Vooral de coverprent met de vrienden samen op de trap sluit aan bij het thema. Enkele oude prenten passen bij het Dagboek van Robby. Je vindt ze op de downloadpagina bij het lesproject.
- Heb je een Robbypop? Hij is ook graag van de partij.
- Het campagnethema Wonen biedt natuurlijk ook heel wat mogelijkheden om de kerk, klas of bezinningsruimte sfeervol in te kleden.
- In deze tijden van **sociale media**, kan het andere scholen inspireren wanneer je foto's deelt van jouw sfeervolle adventshoek. Gebruik zeker #SamenTegenArmoede dan komen anderen jouw kunsten gemakkelijker op het spoor.

Welkom en inleiding

Beste kinderen allemaal, ik ben blij dat jullie hier zijn. Hartelijk welkom.*

Vandaag laten we de drukte achter ons en maken we het even stil. We nemen de tijd om naar mekaar te luisteren, om mekaar een plek in ons hart te geven en om de vreugde te voelen van ons samenzijn.

Samen met Robby gaan we op zoek naar een wereld zonder uitsluiting. We werken de drempels weg en er plaats is voor iedereen.

In deze adventsweken bereiden we ons voor om de komst van Jezus. Hij droomde van die wereld waar niemand de deur in zijn gezicht krijgt of buitengesloten wordt. Daar willen we aan meewerken en we zijn blij dat we dit samen kunnen doen. Laten we vieren in de naam van de + Vader, Zoon en Heilige Geest. Amen.

* *Je welkom voelen is belangrijk om samen te kunnen vieren of bezinnen. Een woordje in je thuistaal is een goed begin. Het kan een goede gewoonte worden om de kinderen die thuis een andere taal spreken kort iets laten vertellen bijv. hoe je iemand welkom heet in hun taal.*

Moment van inkeer

Voorganger
Overal waar mensen samenleven, loopt het soms moeilijk.

Kind 1
Soms blijven we liever in ons eigen clubje
en willen we niet dat anderen erbij komen.
We sluiten de deur en ze zijn niet welkom.
We hebben er spijt van en weten dat het anders kan.

Kind 2
Soms hebben we weinig aandacht
voor de mooie dingen om ons heen.
We vergeten wel eens om dankbaar te zijn.
We hebben er spijt van en weten dat het anders kan.

Kind 3
Soms hebben we snel een oordeel klaar over mensen,
we doen geen moeite om hen echt te leren kennen.
We maken hen verdrietig.
We hebben er spijt van en weten dat het anders kan.

Kind 4
Soms blijven we liever aan de kant,
ook wanneer we zien dat iemand ons nodig heeft.
Ze kunnen dan niet rekenen op ons.
We hebben er spijt van en weten dat het anders kan.

Voorganger
God, we werken niet altijd mee aan uw wereld. We willen ons beter inzetten en vragen een nieuwe kans. Amen.

Openingsgebed

* *als de kinderen een volgblaadje hebben, kunnen ze dit samen bidden*

Goede God,
samen met Robby leerden we
over mensen die geen plek krijgen om te wonen.
Ze worden weggeduwd en aan de kant gezet.
Help ons dat we nooit vuisten maken
tegen anderen
maar hen altijd een hand willen geven.
Zo maken we samen een kring,
verbonden met U en met mekaar.
Amen.

Doe-moment: deel 1

- Verdeel de klas in groepjes van drie en vraag de kinderen op zoek te gaan naar wat zij gemeenschappelijk hebben. Het kan gaan over een eigenschap, iets leuk vinden, iets goed kunnen, iets hebben... Stimuleer hen om te zoeken naar zaken die echt typisch zijn voor hun drie en die niet voor iedereen van de klas gelden.
- Geef hen elk een (gekleurde) strook papier en vraag dat ze opschrijven wat hen bindt met de twee anderen.
- Wissel de groepjes en geef dezelfde opdracht. Herhaal dit eventueel een derde keer. Voor elk groepje krijgen ze een andere strook om iets op te schrijven. Op het einde hebben de kinderen dus twee of drie stroken en dus ook 'eigenschappen' die maken dat ze lid zijn van een groepje.
- Wanneer de kinderen moeilijk zelf raakpunten vinden, kan je werken met voorbeelden. Hang deze groot zichtbaar op of projecteer ze, dan kunnen de groepjes kiezen wat ze gemeenschappelijk hebben. Voor kinderen die moeilijk (Nederlands) lezen, zetten we er steeds een icoontje bij. Zie bijlage 2.
- Sluit af met een gesprek over verschillende 'groepen' waar ze bij horen. Vermijd de voor de hand liggende sportclubs of verenigingen, maar put ideeën uit de voorbeelden van de bijlage. Het doel is dat ze ontdekken dat ze op erg diverse manieren met veel verschillende mensen verbonden zijn.
- Voor dit doemoment lieten we ons inspireren door een Deens filmpje 'All that we share'. Bekijk het eens. https://www.youtube.com/watch?v=jD8tjhVO1Tc

Eerste lezing: uit het dagboek van Robby

Dag dagboek,

Vandaag mochten we op school heel de namiddag buiten spelen. Het was de langste en leukste speeltijd ooit. Het was nochtans slecht begonnen...

Omdat juf Lina verjaarde, was er extra lange speeltijd en ze had voor alle klassen een emmertje stoepkrijt meegebracht. Lena, Fatmira en Arif tekenden een hinkelbaan. Al snel kwamen anderen meedoen en dus ze hebben wel zeven hinkelbanen getekend. Daar hadden ze veel plaats voor nodig. Jeroen, Remko en de vaste kliek wilden knikkeren en met het stoepkrijt konden ze een heel terrein maken. Het was zo leuk dat hun terrein alsmaar groter werd. Ik deed mee met de basketballers. Met de lange speeltijd hadden we grote ploegen, dus we tekenden een groot veld. En toen is het mis gelopen.

Onze bal botste over het knikkerveld, de hinkelaars struikelden over de weggerolde knikkers en de wachtrij van de hinkelbaan stond vlak voor onze goal. Al snel waren we aan het roepen, trekken en duwen. De knikkers vlogen in het rond.
De directeur kwam buiten en ze keek heel boos. Iedereen was opeens muisstil. Het was afgelopen met de lange speeltijd. Dat dachten we toch. Maar juf Lina had een beter idee.
Ze nam een stuk krijt en begon ook te tekenen. Eerst begrepen we het niet zo goed, maar toen zagen we het. Ze tekende straten, poortjes, lijnen en trappen tussen de verschillende spelletjes. Ze verzon ook nog extra spelletjes en opdrachten. Het werd één grote Reis rond de Wereld. Eerst hebben enkele kinderen nog mee getekend tot alles verbonden was met mekaar en toen konden we vertrekken voor de Wereldreis op de speelplaats. Het was groot genoeg en er waren zoveel spelletjes en opdrachten onderweg zodat we allemaal tegelijk konden meedoen. Alle spelletjes apart waren al leuk, maar nu was het nog tien keer beter geworden. Zelfs de juffen en de meesters kwamen meespelen. Ik zag dat de directeur knipoogde naar juf Lina en misschien moest ze wel een traantje wegpinken. 'We zijn één school, verbonden met mekaar.'

Echt de leukste speeltijd ooit! Als het niet regent deze nacht, kunnen we morgen verder spelen. Maar nu ben ik blij dat ik in mijn bed lig.

Slaperige groetjes,

Je Robby

Evangelie

We stellen voor om het verhaal te lezen van Jozef en Maria die een plekje zoeken in Bethlehem. Je vindt het in de meeste kinderbijbels. Zoek een versie die aangepast is aan de leeftijd van de kinderen. Wat zeker in het verhaal aan bod moet komen is de uitsluiting die Jozef en Maria ervaren, het feit dat er voor hen geen plaats is in de herberg.

Verwerking, verdieping, duiding

- Als we rondom ons kijken, zien we grenzen tussen mensen. In de campagne van Welzijnszorg 'Wonen: gunst en geen recht? Onaanvaardbaar!' en in het kerstverhaal lezen we over uitsluiting en discriminatie. Sommige mensen zijn niet welkom, ze horen er niet bij. Dan trekken we lijnen tussen mensen, er is een WIJ en een ZIJ. De drempel is te hoog.
- Het omgekeerde van uitsluiting is verbinding. Mensen willen zich graag verbonden voelen met hun klasgenoten, familie en vrienden. Dit geeft ons een gevoel van geborgenheid, veiligheid, een thuisgevoel. We geven mekaar de hand.
- Het WIJ-gevoel mag echter nooit betekenen dat we onze grenzen sluiten. Omdat we op zo veel verschillende manieren met zo verschillende mensen verbonden zijn, zien we dat geen enkel clubje het enige is. Hopelijk konden de kinderen dit ervaren in het doe-moment en het gesprek.
  Trek dit idee verder open en vertel hoe we eigenlijk verbonden zijn met alle mensen over heel de wereld. Uiteindelijk zijn we allemaal familie, delen we dezelfde aarde, kijken we vooruit naar dezelfde toekomst.
- Als we zo kijken en denken, dan vervagen de lijnen en grenzen *tussen* mensen. Verbondenheid krijgt de bovenhand en we roepen een halt toe aan uitsluiting. De drempels vallen weg.
- Echte verbondenheid is meer dan het wegvallen van uitsluiting, het geheel is meer dan de som van de delen. Door samen te spelen, door samen te werken, door samen te leven ontdekken we iets extra. Door ons te verbinden met mekaar, krijgen we een meerwaarde.
- Advent is oefentijd om ons voor te bereiden op de komst van Jezus. Hij heeft voorgedaan hoe wij moeten leven. Hij heeft de krijtlijnen al getekend. Als we hem volgen, zal er een nieuwe en mooie wereld komen. In Jezus' wereld wordt er niemand uitgesloten en leven alle mensen verbonden met mekaar.

Doe-moment: deel 2

- Uit de duiding blijkt dat we drempels willen wegwerken, de grenzen tussen groepjes vegen we uit en we maken er een grote kring van, waarbinnen iedereen een plekje krijgt. Nodig de kinderen uit om dit ook echt te doen. Met de stroken papier kunnen ze een grote cirkel maken rondom iedereen.
- Er zullen zeker nog gaten en open ruimtes zijn, maar dat is prima. Onze kring is open voor wie er nog bij wil komen.

Geloofsbelijdenis

Ik wil geloven in een wereld
waar het fijn is om te wonen:
zonder ruzie, zonder verdriet.
Ik wil geloven in een wereld,
waarin iedereen vriend is met elkaar,
een wereld, zoals God de VADER hem geschapen heeft.

Ik wil geloven dat wij samen
die wereld kunnen bouwen:
een groene wereld met bomen en vlinders,

met de zon en met lieve mensen,
die doen zoals JEZUS deed.

Ik wil geloven, dat God ons zal helpen met zijn GEEST,
om te worden zoals zijn kinderen,
waarvoor het echt niet zo moeilijk is
om vriendelijk te zijn, om te helpen;
om geluk te brengen aan de anderen. Amen.

Uit aanbod geloofsbelijdenissen pastorale zone Effata

Voorbede

- *Het is altijd een sterk moment wanneer de kinderen zelf voor iets willen bidden. Afhankelijk van de groep en de gewoontes kan je kinderen zelf een intentie laten formuleren.*
- *Het aansteken van kaarsjes of het inlassen van een stiltemoment kunnen het gebed toegankelijker maken voor kinderen die niet de gewoonte hebben om (tot onze God) te bidden.*

Voorganger
Wij zetten ons hart open en willen meebouwen aan een warme wereld voor iedereen.

Kind 1
We bidden voor alle kinderen
die geen fijne plek hebben om te wonen
omdat hun familie niet welkom is in onze samenleving.
Open ons hart voor deze kinderen.
Laten we bidden.

Kind 2
We bidden voor alle kinderen
die anderen altijd welkom heten in de kring,
die met een lief woord en een warm gebaar
anderen opnemen in de groep.
Open ons hart voor deze kinderen.
Laten we bidden.

Kind 3
We bidden voor alle (grote) mensen
die zich inzetten voor een betere wereld.
Bijvoorbeeld door hun acties voor Samen Tegen Armoede
zorgen ze ervoor dat meer mensen
een goede woning krijgen.
Open ons hart voor deze mensen.
Laten we bidden.

Kind 4
We bidden voor onszelf
dat we blije kinderen zijn
en dat we spelen en leren
zonder iemand uit te sluiten.
Laten we bidden.

Voorganger
Goede God, waar wij het goede proberen te doen, ben je dicht bij ons.
Amen.

Gebed over de gaven

Goede God,
help ons te leven met open handen,
verbonden met de wereld,
verbonden met uw Licht
dat ons samenbrengt.
Laat ons samen vieren
in het breken en delen van brood en wijn
en geef ons kracht
om mee te werken aan uw plan.
Amen.

Groot dankgebed

Onze Vader

* Laat de kinderen handen geven bij het bidden van het Onze Vader.

Vredeswens

Communie

Bezinning na de communie

De schaar en de naald

Een koning ging eens op bezoek
bij Farid, een beroemde wijze man.
Toen hij zijn huis binnenkwam,
boog hij heel diep
en gaf hem een prachtige gouden schaar,
ingelegd met diamanten.
Farid nam ze aan,
bewonderde ze
en gaf ze dan terug aan de koning.
- Majesteit, duizendmaal dank
voor dit waardevolle geschenk.
Het is heel mooi,
maar u had me beter een naald gegeven,
want met een schaar kan ik niets doen.
- Dat begrijp ik niet.
Als u een naald nodig hebt,
hebt u toch ook een schaar nodig.
- Een schaar heb ik niet nodig,
want die knipt dingen stuk.
Maar een naald
haalt stukken bij elkaar.
Al wat ik leer
is gebaseerd op liefde,
eenheid en verbondenheid.
Een naald kan eenheid herstellen.
Maar een schaar knipt,
en brengt scheiding aan.

Als u nog eens komt,
geef mij dan maar een gewone naald.
Daar doet u mij
het grootste plezier mee.

Uit **'99 verhalen met een knipoog'** van Chantal Leterme, uitgeverij Averbode, 2014, www.averbodeinspireert.be.

Slotgebed

* *als de kinderen een volgblaadje hebben, kunnen ze dit samen bidden*

Goede God,
dank u voor de tijd die we hier kregen.
We voelen ons blij en verbonden
met de kring van vrienden,
dichtbij maar ook veraf.
U roept ons op om niemand uit te sluiten
en van onze wereld een plek te maken
waar iedereen een plaatsje krijgt.
We zijn er klaar voor.
Amen.

Zending en zegen

Het is duidelijk wat God ons vraagt en ik zie dat jullie er zin in hebben. We gaan drempels wegwerken, niemand uitsluiten en samen werken aan een betere wereld. Maar eerst vragen we de zegen van onze God, + Vader, Zoon en Heilige Geest. Amen.

Bijlage 1. Meegeefblaadje

Ik zoek een plek

Altijd onderweg, nergens thuis,
zoek ik een plek,
waar ik mezelf mag zijn,
waar mijn dromen wortel mogen schieten,
waar ik beschutting vinden mag voor de nacht,
voor mijn diepste angsten,
voor mijn diepste liefdes,
voor mijn ja's en voor mijn nee's,
voor mijn ongeduld en twijfel,
voor mijn creativiteit en kracht.

Altijd onderweg, nergens thuis,
heen en weer geslingerd
tussen agenda's, mensenvragen,
tussen moeten en niet kunnen,
tussen gisteren en morgen,
tussen weg van één en bij elkaar.

Altijd onderweg en nergens thuis,
onderweg naar 't land van belofte,
weg uit Ur op weg naar Babylon,
van 't land van Moab naar de Sinaï,
van Nazareth naar Bethlehem,
van Jeruzalem naar Jericho.
Land van vlucht en van ellende
land van zorg en land van voorspoed
land van honger, onderdrukking ,
land van recht en land van evenwaardigheid.

Ik - zoek – een – plek!
We doen of we alléén
die plek wel zullen vinden.
Ik twijfel.
Hebben we mekaar niet nodig,
herders, éénvoudigen,
die verhalen vertellen als wegwijzers?
Zelfs in de nacht zien ze helder.

Ik zoek een plek.

Kris Buckinx, uit 'Op het andere been',
uitgave Halewijn

Hindernissen

Je hebt van die hindernissen die aangeboren zijn, die vervelend zijn en het soms moeilijk maken in 't leven.
Je kan er waarschijnlijk niet zo heel veel aan doen. Er mee leren leven, dat zeggen ze. Er vrede mee hebben, aan 't eind.

Er zijn er andere die je jezelf aan doet.
'De beste willen zijn' bijvoorbeeld; 'perfect willen zijn', niet genoeg in eigen kunnen geloven, bang zijn kortom.
... Ook voor jezelf kan je barmhartig zijn.

En dan zijn er nog de hindernissen die we mekaar aandoen:
het gras voor mekaars voeten maaien, iemand de zwartepiet toespelen,
een ander met de brokken laten zitten, een kwaad daglicht laten schijnen,
het laken naar je toetrekken en een ander in de kou zetten.

Hindernissen dus, heuveltjes ...
en soms onoverbrugbare bergen.
Mensen zien er tegen op.
Het leven wordt een last, te zwaar om dragen.

Leeft ook in jou een droom, dat het mogelijk moet zijn, ook zonder hindernissen, de weg door 't leven voort te gaan?
Dat mensen, -alle mensen-, bestemd zijn tot een rijk en zinvol leven,
verschillend, maar toch even waardevol? Ook jouw droom?

Laat ons dan de meeste hindernissen slopen,
zelfs als dat ten koste gaat van eigen privileges.
Laat ons hen die in de put zitten of voor een hoge berg staan,
zacht en fijngevoelig, maar ook onvoorwaardelijk steunen.

Als heuvels langzaam zullen slinken
en bochtige wegen rechter zullen gaan,
zal je aan het eind een horizon zien rijzen, een licht en in dat licht een droom, Gods droom.

En, geloof me, zijn droom lijkt op de jouwe.

Kris Buckinx mei 2021

GOD KAN PAS GEBOREN WORDEN
IN EEN WERELD WAAR MENSEN
SLEUTELEN AAN GERECHTIGHEID
PERSPECTIEF
WE ZIJN WAAKZAAM
VOOR GODS DROOM EN
BELOFTE
God zoekt een plek waar Hij mens kan worden.
BLIJF NIET ONVERSCHILLIG
OF GEMAKZUCHTIG
IK ZOEK EEN PLEK
WAAR IK MEZELF KAN ZIJN
ADVENT = TE DOEN

ELK MENS TOT ZIJN RECHT
LATEN KOMEN
TREK KRONKELPADEN RECHT EN
HANDEL ZONDER OMWEGEN
HINDERNISSEN
De weg naar vrede leidt langs gerechtigheid.
VERSTOP JE NIET ACHTER
EEN HEUVEL VAN EXCUSES
LIJKT GODS DROOM OP DE JOUWE?
ECHTE VREDE IS ALLEEN MOGELIJK
WANNEER WE GERECHTIGHEID
BRENGEN OP AARDE

De zwakste

Waarom zou je voorkeur geven aan de meest zwakke?
Is dat niet tegen de natuurwet? De wet tot zelfbehoud?
Het voortbestaan van de soort wordt verzekerd,
doordat de sterkste telkens weer overwint.

Voorkeur geven aan de zwakke...
Is dat niet contraproductief?
Schaarse middelen zet je best daar in
waar ze het meest renderen!

Waarom zou je inzetten op de meest kwetsbaren?
Er zijn er die zeggen dat je er gelukkig van wordt,
dat je er voldoening in vindt,
dat het je vreugde geeft...

Natuurlijk; het kleine, het zwakke vertedert...
alles van waarde is weerloos, zeggen we dan.
Ooit waren we allemaal, teer en zorgbehoevend,
ooit zullen we het weer worden.

Er zijn echter mensen die in hun existentiële vertrouwen
zo diep en veelvuldig gekwetst zijn dat ze
nog nauwelijks aansluiting vinden bij de samenleving.
Ze zijn moeilijk te helpen, ze wekken weerstand op,
weerzin soms.

Waarom zou je inzetten op de meest kwetsbaren?
Waarom zou je een verbond aangaan
met wie niemand zich wil verbinden?
Waarom zou je je eigen persoon moedwillig riskeren?

Ik zie geen andere reden dan het geloof,
wars van elke rationaliteit. Het geloof;
in de diep verborgen capaciteiten,
het diep verborgen vermogen tot liefhebben... in
iedere mens.

Ik vind geen betere verwoording dan de Bijbelse:
wil je winnen... geef dan,
wil je helen... breek dan,
wil je leven... heb dan lief.

Kris Buckinx in 'Op het andere been' - uitgave Halewijn

Doe maar!

Een groot project vraagt om een plan.
Dat hebben we geleerd, daar wordt op aangedrongen.
Een grondige studie van voors en tegens;
een kosten-baten analyse, en liefst zeer uitgebreid.

Voor dat de eerste nagel wordt geklopt,
de eerste brik wordt ingemetseld,
zijn er dagen en nachten van gepieker,
uren gepalaver aan vooraf gegaan.

Toch heb ik het vreemd en onbestemd gevoel,
dat dit alles van mineur belang is.
Eerst zal- ook voor die projecten- een andere vraag op tafel moeten komen:
die van de horizon, het verre doel.

Hoe helpen we de mensheid verder?
Hoe brengen we menswaardigheid wat dichterbij?
Van welke droom worden we warm vanbinnen?
Hoe zorgen we dat heel de mensheid redding vindt?

De vragen zijn te groot voor mensenhanden,
te groot, ook voor 't knapste verstand.
Je kan ze negeren, al die grote vragen, – we stellen ze eenvoudig niet -
of je kan ze toevertrouwen aan wat mensen overstijgt.

En zo komen we bij God uit,
Hij die, de piet-te-peuterig-heid voorbij,
alléén grote plannen heeft met mensen,
troost en redding wil voor ieder ander.

Hij die de grote plannen met ons realiseren wil,
en die zo ook Maria aansprak, zij die 'ja' zei, onverhoeds,
zij die, op haar beurt, ook ons nu aanspreekt:
'Doe maar!' Doe maar wat Hij u zeggen zal.

Kris Buckinx mei 2021

GODS MENSLIEVENDHEID ZET ONS AAN TOT SOLIDARITEIT
WIL JE LEVEN... HEB DAN LIEF
GOD VRAAGT VRUCHTEN EN TARWE, GEEN KAF WANT DAT VERBRANDT HIJ
Opkomen voor de ander vanuit onze vreugde.
WAAROM ZOU JE INZETTEN OP DE MEEST KWETSBAREN?
HEER, WAT MOETEN WE DOEN?
EEN LEVEN VAN INZET VOOR EEN LEEFBARE SAMENLEVING ZAL VREUGDE GEVEN

OOK KLEINE MENSEN KUNNEN KRACHTIGE DADEN VERRICHTEN
VOOR GOD IS NIETS ONMOGELIJK
DOE MAAR!
Gods droom leven.
GODS PLAN, ZIJN VISIOEN
WE ZIJN GEROEPEN OM ONLEEFBARE OMSTANDIGHEDEN LEEFBAAR TE MAKEN VOOR IEDEREEN
ALLE MENSEN HEBBEN RECHT OP EEN BETERE TOEKOMST, ONGEACHT HUN VERLEDEN

Bijlage 2. We hebben iets gemeenschappelijk

Jij en jij en ik, we lijken een beetje op mekaar want...

we houden van poezen.

we hebben thuis een hond.

we houden van basket/voetbal/badminton...

we spreken ook een andere taal dan het Nederlands.

onze schoenen/broek/trui hebben dezelfde kleur.

we hebben al een eigen gsm.

we worden allemaal met de auto naar school gebracht.

onze brooddoos/koekendoos/drinkbeker heeft dezelfde kleur.

we hebben nog vier grootouders (of meer).

ons huis heeft een garage.

ons lievelingseten is hetzelfde.

we zijn de jongste/oudste thuis.

we verjaren in dezelfde maand.

we kunnen nog niet goed zwemmen.

we zijn gelovig.

iemand in ons gezin is erg ziek.

Praktische info

1. Een ervaringsverhaal in de viering

Het campagnethema heel concreet aanwezig brengen in één van de adventsvieringen? Dat kan door een ervaringsverhaal van mensen in armoede of van een medewerker uit een van de projecten die Welzijnszorg – Samen Tegen Armoede ondersteunt. Zij zetten zich in voor de strijd tegen armoede en kunnen vertellen vanuit hun concrete, dagelijkse ervaringen.

Een rijk aanbod ervaringsverhalen

- Mensen die (professioneel) bezig zijn met het armoedethema: medewerkers uit projecten of mensen uit Welzijnsschakels.
- Mensen die in armoede leven of geleefd hebben: getuigen over een leven in armoede is niet evident, zeker niet in de eigen omgeving. Het is belangrijk dat deze mensen goed omringd zijn. We werken meestal in duo en enkel met getuigen die actief zijn in een door ons gesteund project of in een Welzijnsschakel.
- Op onze website www.welzijnszorg.be vind je een overzicht van alle projecten die we steunen en op de site www.welzijnsschakels.be vind je een overzicht van de Welzijnsschakels in jouw regio. Onze medewerkers in de regionale diensten kunnen je de nodige contactpersonen aanbevelen of jullie helpen om een keuze te maken.

Een gemakkelijk alternatief

- Op de site www.welzijnszorg.be/wie-help-je lees je de verhalen van sterke armoedebestrijders. Deze verhalen kunnen ingezet worden als alternatief voor een getuigenis.
- Heel wat kerken beschikken over projectiemateriaal. Je kan (een deel van) de campagnereportage tonen. De reportage is gratis beschikbaar op onze site en op ons YouTubekanaal Samen Tegen Armoede.
- Ook de getuigenissen die we op sociale media verspreiden in de adventstijd, zijn geschikt om tijdens een viering of bijeenkomst te projecteren. Je vindt ze op ons YouTubekanaal.

Hoe gaat je concreet te werk?

Een vlotte samenwerking met de armoedeprojecten of Welzijnsschakels vertrekt van duidelijke afspraken.

1. Bevestiging
Wanneer je een project contacteert, maakt je eerst de nodige afspraken. Kort daarna ontvang je vanwege het project een afsprakendocument. In dit document staan de afspraken rond het aantal vieringen, de aanvangsuren en de vergoeding.

2. Financiële afspraken
De keuze voor een getuigenis door een bepaald project betekent niet dat de door de parochie ingezamelde gelden exclusief naar dat project gaan. Het zijn de regionale projectencommissies van Welzijnszorg die de collecten verdelen over alle projecten, op basis van de vragen en de noden. De gesteunde projecten of verenigingen hebben wel recht op een beperkte kostenvergoeding. Deze vergoeding wordt door de uitnodigende parochie/federatie/werkgroep betaald aan het getuigende armoedeproject.

Overzicht vergoedingen:
- Kilometervergoeding voor de auto: € 0,29 per kilometer.
- Openbaar vervoer: de reële kostprijs.
- Sprekersvergoeding voor een getuigenis of homilie in een viering: € 20,00 voor de eerste viering en € 10,00 voor de volgende vieringen in dezelfde parochie, federatie of pastorale zone.
- Een spreekbeurt of deelname aan een gespreksavond: € 75,00.

3. Nog enkele tips
- Ga tijdig op zoek naar een geschikt project.
- Wees soepel: een project kan niet op verschillende plaatsen tegelijk een getuigenis brengen op de collectezondag. Je kan het project vragen voor een andere adventszondag en de collecte voor Welzijnszorg dan plannen. We rekenen op je begrip.
- Zorg voor een goede wegbeschrijving.
- Een getuigenis in interviewvorm heeft de meeste kans op slagen als interviewer en getuige samen goed voorbereid zijn.

2. Een geslaagd collecteweekend zaterdag 11 en zondag 12 december 2021

Een geslaagde collecte begint bij een goede omkadering. Solidariteit en inzet zijn immers geen eenvoudige opdrachten in onze samenleving. We moeten zelf overtuigd zijn van de waarde van de collecte, voor we anderen op een authentieke manier kunnen vragen die solidariteit met ons te delen.

Wat kunt je vooraf doen?
- Affiches, folders en collecteomslagen leg je best tijdens de hele campagneperiode ter beschikking. Nodig de parochianen uit om met de affiches de campagne zichtbaar te maken in het straatbeeld.
- Adventskalenders verdeel je best al een week voor de advent begint.
- Schrijf zeker een artikeltje op de lokale pagina's van Kerk & Leven over de campagne. Indien jullie werken met een voorbeeldproject, zet je dit goed in de kijker.
- Bestel tijdig je campagnemateriaal via www.welzijnszorg.be/webshop.

Collecteweekend: gebruik de collecteomslagen en de campagnefolders
- Uit de ervaringen van vele parochies blijkt dat de collecte stijgt bij het gebruik van omslagen, zeker wanneer deze een week vooraf worden uitgedeeld. Het collecteweekend zelf kan je de omslagen uitdelen bij het binnenkomen.
- Ook de campagnefolder is nuttig als fondsenwervend middel. Deze bevat een korte campagnevoorstelling én een uitleg hoe je kunt overschrijven.
- Mensen die dat willen, kunnen het overschrijvingsformulier gebruiken en hun gift rechtstreeks overmaken. Je kan hen daartoe uitnodigen. Op die manier ontvangen ze een fiscaal attest wanneer ze € 40 of meer overschrijven.
- Ontvang je ingevulde overschrijvingsformulieren? Breng ze zelf binnen bij de bank.

Schenkers hebben recht op informatie
Informatie werkt als motivatie om solidariteit te versterken. De vrijgevigheid van mensen vergroot als ze beter op de hoogte zijn wat er met hun gift gebeurt. Een adventsliturgie in het teken van Welzijnszorg - Samen Tegen Armoede kan heel wat in beweging brengen. Wie graag wat meer cijfergegevens heeft, kan die vinden in ons jaarverslag. Dit is downloadbaar via de website www.welzijnszorg.be/over-ons of te verkrijgen via de regionale diensten.

3. De solidariteit nog verbreden

Naast de collecte in de kerk zijn er nog heel wat mogelijkheden om geld in te zamelen. Op de website vind je meer informatie. We zetten er enkele in de kijker die goed aansluiten bij de vieringen.

Verkoop kaarsen
De periode van advent naar Kerstmis betekent de overgang van duisternis naar licht. Kaarsen en kaarslicht zijn dan ook sterk verbonden met deze tijd van het jaar.
Steun met je geloofsgemeenschap Welzijnszorg door een kaarsenverkoop te organiseren. Doe dat in het weekend voor de advent of tijdens het eerste weekend van de advent. Zo bied je iedereen de kans om met mooie, eerlijk geproduceerde kaarsen de advent- en kersttijd sfeervol te verlichten. De Samen Tegen Armoedekaarsen van Welzijnszorg worden gemaakt door De Vlaspit. De Vlaspit is een sociaal-economisch project in Scherpenheuvel. Welzijnszorg steunt De Vlaspit via een partnerschap.
Bestel de kaarsen via www.welzijnszorg.be/webshop

Organiseer een Soep op de stoep
Soep heeft een sociaal karakter, soep verbindt. Organiseer daarom een Soep op de stoep-actie op het einde van de kerkdienst. Zo kan je aan iedereen een sprankeltje hoop, dat krachtige duwtje in de rug of die blik van warmte geven. Want ook met één pot soep maken jullie mee het verschil.
Neem vandaag nog een kijkje op www.welzijnszorg.be/soep-op-de-stoep maak plannen en registreer je actie. Wij sturen een gratis Soep op de stoeppakket. De opbrengst van de soep-actie wordt apart gestort op rekening BE21 0000 0000 0303 met vermelding van de gestructureerde mededeling +++201/1000/02805+++.

4. Eerlijk, snel en correct afrekenen

Welzijnszorg heeft jullie bijdragen en financiële solidariteit hard nodig. Met deze fondsen stimuleren en ondersteunen we lokale projecten die kansen geven aan mensen in armoede.

Slechts 10 % van onze werking wordt door de overheid gesubsidieerd. 7% van onze inkomsten gaat naar algemene werkingskosten en bijna 50% van onze inkomsten gaat rechtstreeks naar onze projecten. Voor een billijke verdeling van onze inkomsten over onze projecten doen wij een beroep op een grote groep onafhankelijke en deskundige mensen. We steunen alleen projecten die aan welbepaalde criteria voldoen. De lijst van deze criteria en de goedgekeurde projecten staan op onze website www.welzijnszorg.be/projecten of zijn te verkrijgen op elke regionale dienst.

Afrekening van de collecte
- De collecte van de **derde zondag van de advent** is bestemd voor Welzijnszorg. Geld inzamelen voor andere organisaties of eigen particuliere initiatieven is op zich lovenswaardig, maar toch rekenen onze projecten erop dat de opbrengst van deze collecte bij Welzijnszorg zelf terechtkomt.
- Giften vanaf € 40,00 via een overschrijvingsformulier geven recht op een fiscaal attest. Ontvang je ingevulde overschrijvingsformulieren? Stuur ze dan niet naar het kantoor in Brussel, maar breng ze zelf binnen bij de bank.
- Het collectegeld voor Welzijnszorg mag overgemaakt worden aan het bisdom. Schrijf deze zo snel mogelijk over aan het bisdom, zodat wij op onze beurt tijdig de projecten kunnen betoelagen.

Afrekening kaarsenverkoop
- De kaarsen heb je vooraf besteld. Daarvoor ontving je een factuur.
- Betaal via het rekeningnummer dat op de factuur staat en vermeld de juiste mededeling.
- Mochten er problemen zijn, kan je terecht op verkoopfacturen@welzijnszorg.be

Afrekening campagnemateriaal
- Voor de betalende materialen die je (online) bestelt, ontvang je een factuur.
- Betaal via het rekeningnummer dat op de factuur staat en vermeld de juiste mededeling.
- Mochten er problemen zijn, kan je terecht op verkoopfacturen@welzijnszorg.be

Afrekening Soep op de stoep
- Opbrengsten van een Soep op de stoep-actie worden NIET mee afgerekend met de collecte. Ze worden apart betaald.
- Het promomateriaal krijg je gratis van ons. Wij rekenen er dan ook op dat de Soep op de stoepactie niet ingezet wordt voor andere doeleinden.
- Schrijf de opbrengst over MET de gestructureerde mededeling +++201/1000/02805+++ op het rekeningnummer BE21 0000 0000 0303.

Afrekening andere acties
- Alle opbrengsten van acties die buiten de collecte worden georganiseerd, stort je op rekeningnummer BE21 0000 0000 0303.
- Duid in de mededeling aan over welke actie het ging. Zo krijgen we een beter zicht op alle initiatieven die er ten voordele van Welzijnszorg - Samen Tegen Armoede worden georganiseerd.
- Vermeld duidelijk van welke groep/parochie/federatie de storting komt.

welzijnszorg vzw
samen tegen armoede

NATIONAAL

Welzijnszorg
Huidevettersstraat 165
1000 Brussel
T 02 502 55 75
E info@welzijnszorg.be

Openingsuren: 9u tot 12u30
en 13u30 tot 16u30
Gesloten op woensdag

www.welzijnszorg.be
Facebook: Samen Tegen Armoede
Twitter: @welzijnszorg

REGIONALE DIENSTEN

Antwerpen
Rolwagenstraat 73, 2018 Antwerpen
T 03 217 24 90
E antwerpen@welzijnszorg.be

Brussel
Huidevettersstraat 165, 1000 Brussel
T 02 213 04 73
E brussel@welzijnszorg.be

Vlaams-Brabant/Mechelen
Fr. de Merodestraat 18, 2800 Mechelen
T 015 29 84 58
E mechelen@welzijnszorg.be

Limburg
Tulpinstraat 75, 3500 Hasselt
T 011 24 90 20
E hasselt@welzijnszorg.be

Oost-Vlaanderen
Sint-Salvatorstraat 30, 9000 Gent
T 09 269 23 40
E gent@welzijnszorg.be

West-Vlaanderen
Sint-Jorisstraat 13, 8800 Roeselare
T 051 26 08 08
E roeselare@welzijn

openingsuren REGIONALE DIENSTEN
Zie website www.welzijnszorg.be/contact
of op afspraak

SAMEN TEGEN ARMOEDE

V.U.: Koen Trappeniers, Huidevettersstraat 165, 1000 Brussel artikelcode: WZZ-2021-3001